

Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård

[Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård](https://www.svai.se)

Kloka Kliniska Val – Goda exempel från SFAI

OPERATIONSLEDNINGSMÖTE, SÅSTAHOLM 18 MAJ, 2026

Karin Löwhagen, Ordförande SFAI, Överläkare, Verksamhetschef

SFAI – FOKUSOMRÅDEN 2025-2026

- Den åldrande befolkningen
- Livslångt lärande
- Kloka Kliniska Val

VAD HAR ANOPIVA-SVERIGE FÖR TIPS?

[Kloka Kliniska Val | Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård](#)

Svensk Förening
Anestesi och I

**Svensk Förening
Anestesi och Inte**

ARBETSSÄTT

Initiativ bör utgå från medarbetarna, inhämta förslag från de som arbetar med patienterna

Exempel: Temadag med fokus Kloka kliniska val

Exempel: Föreläsning med exempel från andra verksamheter och kliniker

Exempel: Enkät till samtliga medarbetare där de ger förslag på hur arbete kan bedrivas och vilka åtgärder man kan/bör börja med i den egna verksamheten

Börja gärna småskaligt, exempelvis i form av ett ST-läkararbete eller en masteruppsats

Planera tidigt för uppföljning av förändringar

Deimplementeringsforskning.

Abstract till SFAI & AnIva-veckan (eller andra kongresser)

Svensk Förening Anestesi och Inte

VERKSAMHETSÖVERGRIPANDE

Diskussion om operationsindikation och indikation för intensivvård: Är operation och/eller intensivvård medicinskt nödvändigt och till gagn för patienten. Inför system för etiska överväganden i ett tidigt skede kring behandlingsbeslut där fortsatt eller upptrappning av behandling bedöms utifrån hur den enskilde personen gynnas av olika insatser.

* Exempel: Aktivt arbete med frågan om Beslut om livsuppehållande åtgärder. Föreläsningar för nyanställda läkare om hur och varför man fattar beslut om behandlingsbegränsningar regelbundet. Patienter med CFS>5 stäms av med palliativ konsult i samband med inläggning på IVA/IMA.

* Exempel: Palliativ konsult kommer 1 gång/vecka till IVA för att diskutera ineliggande patienter. De går även runt till övriga avdelningar och diskuterar relevanta patienter där.

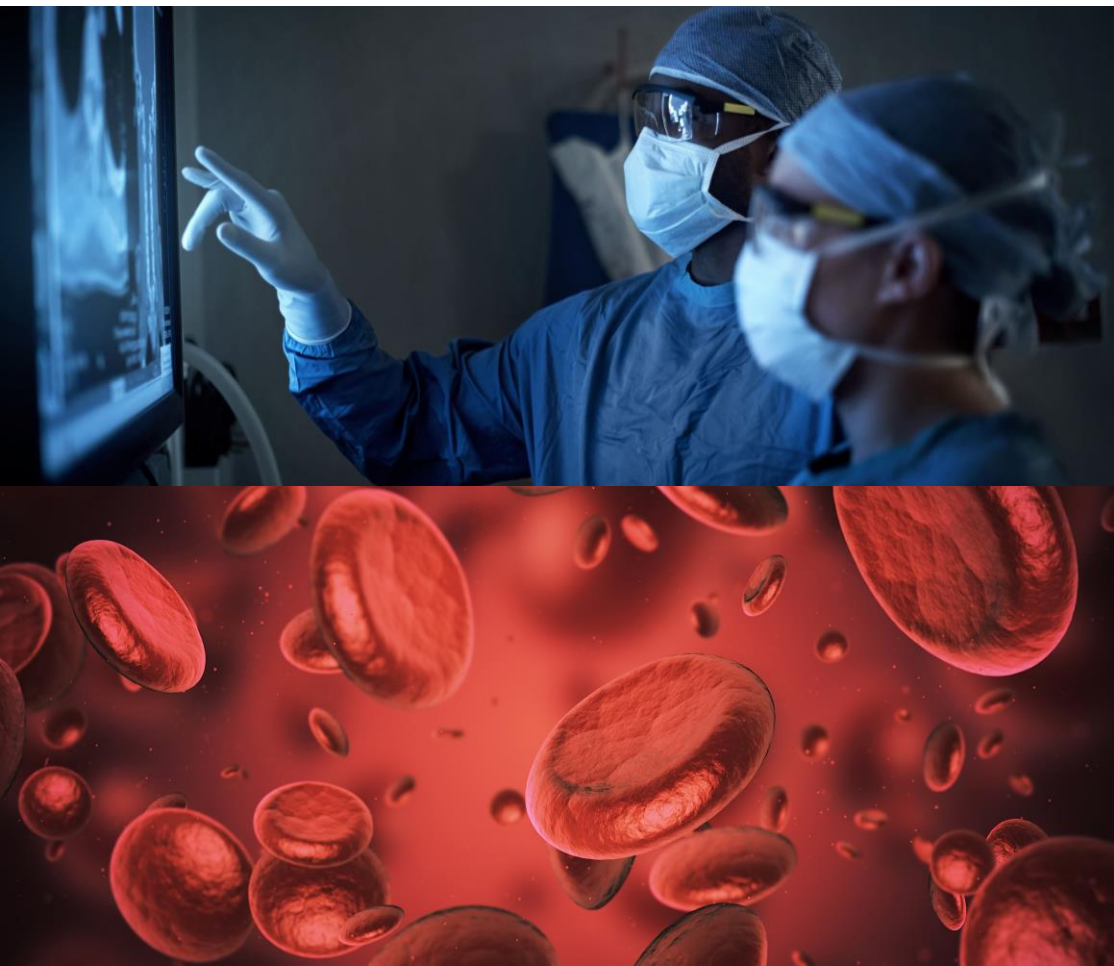
* Exempel: Skapa ett Etiskt råd, som regelbundet har föreläsningar/diskussionsforum där dessa frågor diskuteras (endast principdiskussion om svårigheter etc, ej till för råd/beslut i enskilda fall)

* Exempel: Gruppvisa etiska diskussioner med behandlande kliniker angående beslutsinriktning.

Svensk Förening Anestesi och Inte

VERKSAMHETSÖVERGRIPANDE

Klinisk undersökning: Betona vikten av att undersöka patienter kliniskt för att undvika onödiga röntgenundersökningar.

Minska läkemedels- och materialsvinn: Överväg medicinsk indikation för t ex vätskebehandling, KAD, antal infarter vid korta ingrepp mm

Ta bort åtgärder som rutinstyrda, icke medicinskt indicerade provtagningar eller röntgenundersökningar

Minska antalet rutinmässiga blodgasanalyser (OBS, då indikation finns är provtagning ej rutinmässig utan bedömt indicerad!)

Översyn av transfusionsrutiner: skapa klinikövergripande rutiner för när transfusion av blodprodukter är medicinskt indicerat, såväl reservation/beställning på förhand som transfusion.

Minska antal alternativ inom likvärdiga behandlingsval: Färre alternativ för t ex lokalanestetika och CVK-modeller, för att undvika ökade beställnings- och lagerhållningskostnader

Svensk Förening Anestesi och Intensivvård

ORGANISATION OCH ADMINISTRATION

Skapa en hållbarhetsgrupp på kliniken som verkar för resurseffektiv och hållbar anestesi och intensivvård i enlighet med ESICMs riktlinjer för Green ICU

Ta hjälp av andra specialiteters expertkompetens i utveckling av kringresurser: t ex sekvensering av provtagningsanalyser, där lab går vidare med kompletterande analys om vissa indikatorprovsvärden utfaller patologiskt så att labprover kan sällas utifrån behov och indikation

Kostnadsreducering inom IT: Byt till enklare och mer effektiva IT-plattformar och minska onödiga utbildningar för att skapa mer tid för läkare att jobba med patienter

Kloka administrativa val: Effektivisera administrativa rutiner för att frigöra mer tid för patientvård.

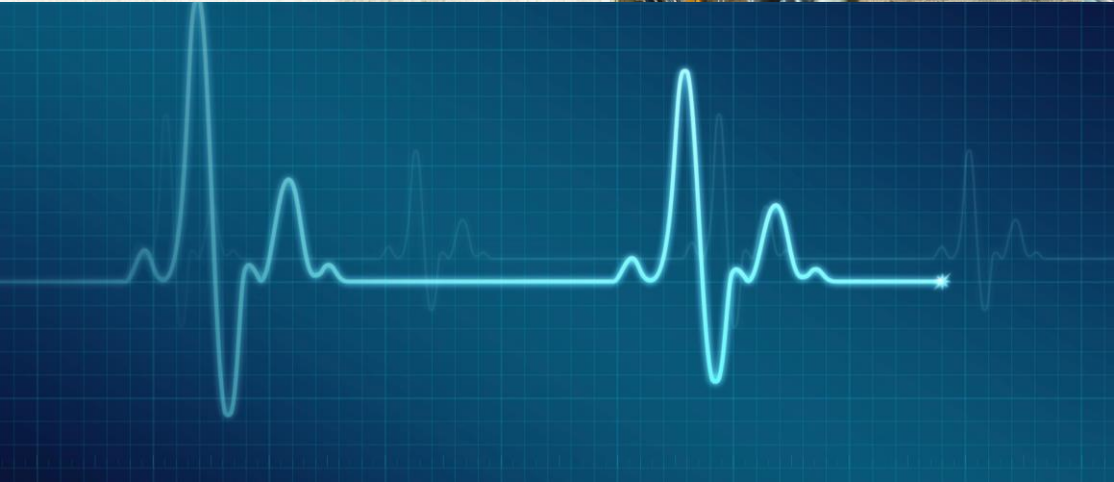
Använd befintlig teknologi för effektivisering: Använd IT-verktyg för att snabbt t ex skapa riktlinjer och spara tid.

Se över antalet konsultationer: Säkerställ att konsultationer alltid har en medicinsk indikation, och leder till en påverkan på medicinsk bedömning och/eller behandling.

Nationella riktlinjer: Utveckla och implementera gemensamma riktlinjer för hela landet för att minska arbetet med lokala anpassningar.

Svensk Förening Anestesi och Inte

PREOPERATIVT

Högriskmottagning för patienter med hög perioperativ riskprofil/riskkirurgi

Minimera patient/ingrepps-byten med kort varsel (dvs undvik sena strykningar/ändringar i op-programmet) för att undvika svinn i material, ställtid på operationssal

Se över preop utredning, behöver allt göras? – t ex EKG, spirometri och ultraljudsundersökning av hjärtat på asymtomatiska patienter

Svensk Förening Anestesi och Inte

INTRAOPERATIVT

Antibiotikaproylax i adekvat tid inför kirurgi

Minimera läkemedels- och materialsvinn: Användning av TIVA-set till flera anestasier på samma operationssal

Parallellt arbete på operationssal, för att fler patienter skall kunna opereras

Lokalisation Mindre ingrepp kan utföras utanför operationsavdelning och både öka kvaliteten samt frigöra resurser för det som kräver operationsresurs – t ex suturering på förlossningsal för minskad separation och mindre beroende av operationsteam

Svensk Förening Anestesi och Inte

POSTOPERATIVT

Se över rutinmässiga vårdtider på postop – kan de kortas?

Använd IT-system för optimering av beläggning av postop platser

Minska rutinmässigt blodprovs- och blodgastagande – endast vid indikation.

Svensk Förening Anestesi och Inte

MILJÖASPEKTER

Totalintravenös anestesi är förstahandsval, gas (och då Sevo, som har lägst miljöpåverkan) används endast i undantagsfall

Se över innehåll i färdiga paket/dukningar – behövs alla komponenter alltid, eller kan kompletterande instrument plockas upp vid behov

Minska användning av intravenösa beredningar som kan ersättas med läkemedel per os/sond, för att minska mängd plastavfall, vattenförbrukning och kostnader – rek referens Hunsfeld et al 2024: *The Paracetamol challenge in intensive care: going green with paracetamol*

Reducera användning av skyddsrockar: Effektivisera användningen av skyddsutrustning

Minska användningen av plast och engångsprodukter: Optimera användning av plastförkläden och handskar, inklusive planering av flera åtgärder samtidigt mm. Se över förpackningar för att minimera onödigt svinn.

Skapa återvinningsmöjligheter för ren plast, kartonger mm

Hitta flergångsalternativ till engångs!

Svensk Förening Anestesi och Inte

SFAI MÖTE FÖR CHEFER
OCH LEDARE MARS 2026

Skapa värde för patienten

Utveckling
Optimering

Fokus: Kloka kliniska val

Högriskmottagningen
Hållbarhet - material
AI-operationplanering

Helhet
Medvetna val

Stöd för operationsplanering

Bakgrund: krav på högre tillgänglighet, bättre resurser

1. Tillförlitliga data – rätt opkort

Operationskort är grunden för operationsplanering och tidsestimering

Bristande datakvalitet

- Rensning och optimering av opkort

Tider	Företid	Operationstid
Planerad tid	60 min	120 min
Predikerad tid	84 min (+48)	86 min (-68)

Kloka Kliniska Val – Hur långt har AnOpIVA-Sverige kommit och vad är nästa steg?

Pilotprojekt återanvändning TIVA-set

Minska klimatavtryck - lägre förbrukning av plast → Total besparing = 1 ton CO₂ per år!

- Minskad plastproduktion → lägre utsläpp från råvaror och tillverkning
- Färre transporter → mindre energiförbrukning
- Mindre avfall → lägre koldioxidutsläpp vid avfallsförbränning

Besparingar per år - Operation Norra Haga

Läkemedel

Specialitetsföreningar i Svensk Kirurgiskt Råd:

Svensk Barnkirurgisk Förening

Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård

Svensk Förening för Kärlkirurgi

Svensk Förening för Obstetrik och Gynekologi

Svensk Förening för Otorhinolaryngologi

Svensk Handkirurgisk Förening

Svensk Kirurgisk Förening

Svensk Neurokirurgisk Förening

Svensk Ortopedisk Förening

Svensk Plastikkirurgisk Förening

Svensk Thoraxkirurgisk förening

Svensk Urologisk Förening

Sveriges Ögonläkarförening

SFAI - MILJÖ OCH HÅLLBARHET

RfAnlva
RfOp

Arbetsgrupp för Miljövänlig operationssjukvård

Svensk Förening för
Anestesi och Intensivvård

SFAI&ANIVA-VECKAN, V 39 I ÅR!

SFAI & Aniva veckan

Välkomna till Stockholm 2026!

23-25 september

Svensk Förening för
Anestesi och Intensivvård

SFAI

SFAI&ANIVA-VECKAN, V 38 2027!

Aniva^{vec}

Jönköping 22-24 september 2027

Svensk Förening för
Anestesi och Intensivvård

SFAI&ANIVA-VECKAN, V 37 2028

WELCOME TO SWEDEN – GÖTEBORG
2028
SSAI&NOKIAS CONGRESS
12-14 SEPTEMBER

OBS! Här sade jag fel datum när vi sågs: detta är rätt datum 😊

Svensk Förening för
Anestesi och Intensivvård

TACK!

Svensk Förening för
Anestesi och Intensivvård